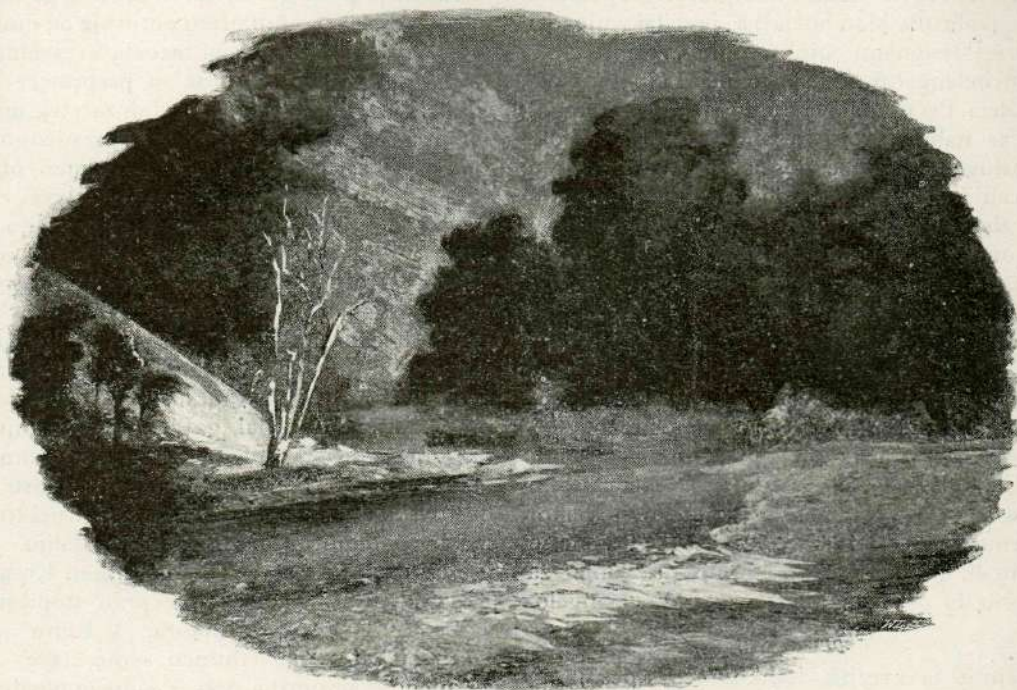

Pred vsem je pa Canova kipár; iz blestečega kararskega marmorja si je izklesal neminljivo slavo. Med kiparji je v prvi vrsti.

Najboljše njegovo delo, po jednoglasni sodbi, je spominik Klementa XIII. v cerkvi sv. Petra v Rimu, dovršeno l. 1792. Kdor ga je videl, občudoval je krasoto, ki iz njega odseva. Visoko zgoraj na krsti, kleči ponižno Klement XIII. s sklenjenima rokama. Le žareč blesk je znak mrtvega kamena, inace bi vsakdo mislil, da kleči res živi papež. Pobožnost je na obrazu in v celi osebi izražena tako duhovito, da gledalec posluša, bo-li Klement tudi glasno začel moliti. Spodaj pod krsto sta dve simbolični

podobi, na levi krepostna deva s križem v roki in z žarki okoli glave, znamenje svete vere, katere neustrašljiv branitelj je bil Klement XIII. v silno vihnem času svojega papeštva; na levi pa sedi mladenič (genij) z nagnjeno, ugaslo baklo, znamenje neizprosne smrti. Njegovo obličje tare grenka žalost, neskončna srčna bol se mu bere v potezah, obupal je ob smrti vrlega papeža. In kaj šele dva leva, ki ležita na obeh straneh, kot bi čuvala ostanke rajnega poglavarja sv. Cerkve! V njiju je brezmejna žalost najbolj ganljivo izražena. Tužno pokladata glavi na onemogle, orjaške noge, mogočna griva je vpala, kot bi bila s solzami porošena, obličje

Vipavsko ali Divje jezero pri Idriji. (Ilustracija k str. 605.)

pa je otožno. V neštetih posnetkih romata ta dva leva križem sveta, na pisma in v spominske knjige ju riše popotnik; kdor ju je videl, on nosi njiju podobo neizbrisljivo v srce utisnjeno. Lepših levov gotovo ni izklesala še nobena roka iz trdega kamena.

Tu je Canova res velik.

Pred grobom sv. Petra je drug veleslaven njegov umotvor: Kip Pija VI. Papež v naravni velikosti kleči na mestu, kjer je v svojem tužnem življenju sto- in stokrat molil v oni vihnem dobi, v kateri so razkačeni valovi hoteli za vselej pogoltniti v svoje globine sv. cerkev. Ravno tako kleči in moli sedaj. Kdo bi mislil, da je iz kamena? Tako naraven, popoln je njegov kip. Na njem je izvedel umetnik vse dovršeno: obraz, poln mučnih skrbi, a nje

prevladuje zaupanje na božjo pomoč, obleka in nje gube, lepa, kakor v naravi.

V rimski cerkvi Ss. Apostoli je prvo javno delo Canovino še iz mladeniške dóbe, spominik Klementa XIV. Ni sicer v vsem dovršeno, vendar kaže, da je Canova že takrat prekosil vse kiparje zadnjih 150 let ter nastopil boljše pot v umetnosti.

V avguštinski cerkvi na Dunaju je nagrobni spominik nadvojvodinje Marije Kristine, lepo, obče občudovano delo Canove. V cerkvi sv. Križa v Florenciji je postavil krasen spominik laškemu pesniku Alfieriju.

Posebno priljubljen je bil Canova na dvoru Napoleona I. Od nikoder ni dobil toliko naročil, — in tako razkošno plačanih — kakor pri najmočnejšem cesarju one dóbe. Napoleona